

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/14276
G.K. 76

Sayı: 34930642-610-123928
Konu: Soru Önergeleri(7/14276)

28/11/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 04/01/2013 tarih ve 31853594-610-2-2845-57 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Emre KÖPRÜLÜ tarafından Başbakanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'a tevcih edilen ve Bakanlığımızca yazılı olarak cevaplandırılması tensip edilen 7/14276 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :
Soru Önergisi Cevabı

DAĞITIM :
Gereği:
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA

Bilgi:
BAŞBAKANLIĞA

Gövenli Elektronik İmza
Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

05.12.2013

Ayşe TUĞBA
Sekreter

Bu evrak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177.Sokak No:10/A
Çankaya/ANKARA
Telefon : (312) 705 58 11
e-posta : sebahattin.bayrak@aile.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi : S. BAYRAK İlçe Sosyal Hizmetler Müdürü
Fax : (312) 705 58 97
Elektronik Ağ: www.aile.gov.tr

Tekirdağ Milletvekili Sayın Emre **KÖPRÜLÜ**'ye Ait 7/14276 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine ilişkin olarak hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Yapılan araştırmalara göre, 2012 yılının ilk 11 ayında eşleri tarafından şiddete maruz kalıp uzaklaştırma kararı çıkartmalarına rağmen onlarca kadın saldırıya uğramış, ya öldürülmüş ya da yaralanmıştır.

Korunma ve yardım talebiyle devlet kurumlarına, mülki amirlere, ilgili bakanlıklara başvuran vatandaşlarımız aldıkları cevaplar neticesinde ve bu kurumların sorumsuzlukları sebebiyle mağdur olmaktadır.

Geçen hafta Van'da öğretmenlik yapan genç bir öğretmen şiddete maruz kalması sonucu Valiliğe sığınmış ancak aldığı cevap sonrası gereken tedbirlerin de sağlanmaması neticesinde hayatını kaybetmiştir.

Yine son olarak Adana'da bir kadın, kocasının uzaklaştırma almasına rağmen kendisine hala şiddet uyguladığını, savcılığa, polise ve ilgili tüm kurumlara bildirmesine rağmen sonuç alamadığını belirterek çaresizlik içinde kamuoyunun gözü önünde kendini yakmaya teşebbüs etmiştir.

Sonuç olarak kadına yönelik artan şiddet olayları karşısında devletin tüm kurumları çözümsüz kalmaktadır. Yasalarda yer alan koruma tedbir kararları uygulanmamakta, kadınlar öldürüldüğünde ise onları korumakla yükümlü olan yetkililere hiçbir yaptırım olmadığı bilinmektedir. Mülki amirler yasaları bilmeden kendisine sığınan vatandaşlara "ölüm haktır, kaçış yok" şeklinde cevaplar vermekte, uzaklaştırma kararları amaçlarına ulaşmamakta ve polisin denetimleri yetersiz kalmaktadır.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Şiddete maruz kaldığında ya da risk altındayken vatandaşların başvurulabileceği kurum ve kuruluşlar hangileridir? 2002-2012 yılı içinde bu kurumlara yapılan başvuru sayısı kaçtır? En fazla hangi sebeplerle başvuru yapılmakta ve bunlar nasıl sonuçlanmaktadır?

CEVAP 1: Valilik ve Kaymakamlıklar, Kolluk Güçleri, Adli Makamlar (Cumhuriyet Başsavcılığı ve Aile Mahkemeleri), Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri, Aile Danışma Merkezleri, Sosyal Hizmet Merkezleri, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri, Sağlık Kuruluşları, ALO 183 Aile, Kadın, Çocuk ve Engelli Sosyal Hizmet Danışma Hattı şiddete maruz kalan ya da risk altında olan vatandaşların başvurabileceği kurum ve kuruluşlar arasındadır.

2002-2012 yılları arasında toplam 22491 kadın ve 11533 çocuk olmak üzere 34024 kişi kadın konukevlerimizden yararlanmış olup, bu hizmetle kadınların barınma ihtiyacı giderilmiştir.

06.12.2012 tarihinden 26.06.2013 tarihine kadar pilot illerimizde hizmete açılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine ise 5300 başvuru yapıldığı tespit edilmiştir. Başvurular sonucunda, mağdurun ihtiyacına yönelik hizmetler sunulmaktadır. Bakanlığımız, başvuruda bulunan tüm kadınlara ve beraberindeki çocuklara gerekli sağlık, sosyal, ekonomik ve psikolojik desteği sağlamaktadır. Tüm bu hizmetler, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri aracılığıyla tek elden ve çok yönlü bir şekilde sunulmaktadır.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 14 üncü maddesinde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin açılacağı hükme bağlanmış olup; bu merkezlerin hizmete açılması ile yürüteceği hizmet ve faaliyetler ilgili Kanun ile düzenlenmiştir. İstanbul, Bursa, İzmir, Ankara, Denizli, Antalya, Mersin, Adana, Şanlıurfa, Samsun, Trabzon, Gaziantep, Malatya, Diyarbakır illeri olmak üzere 14 pilot ilimizde hizmete açılan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri, gerekli uzman personelin görev yaptığı ve tercihen kadın personelin istihdam edildiği, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını tek kapı sistemi ile yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürüten, insan onuruna yaraşır etkili ve süratli hizmet sunumu sağlayan, kadının ekonomik, psikolojik, hukuki ve sosyal olarak güçlendirilmesi odaklı merkezlerdir. Pilot illerle birlikte ülkemizin tüm illerinde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin hizmet vermesi hedeflenmekte olup, henüz Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi açılmayan illerde bu görevler İl Müdürlüklerimize verilmiştir.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 15 inci maddesinde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinde yürütülecek hizmetler üç ana başlıkta belirlenmiştir:

- 1- Şiddetin önlenmesi ve tedbir kararlarının izlenmesine yönelik hizmetler,
- 2- Şiddet mağduru kişilere yönelik hizmetler,
- 3- Şiddet uygulayan/uygulama ihtimali bulunan kişilere yönelik hizmetlerdir.

Şiddetin önlenmesi ve tedbir kararlarının izlenmesine yönelik hizmetler;

- Koruyucu ve önleyici tedbir kararları ile zorlama hapsinin verilmesine ve uygulanmasına ilişkin veri toplayarak bilgi bankası oluşturmak, tedbir kararlarının sicilini tutmak,
- Korunan kişiye verilen barınma, geçici maddi yardım, sağlık, adli yardım hizmetleri ve diğer hizmetleri koordine etmek,
- Gerekli hallerde tedbir kararlarının alınmasına ve uygulanmasına yönelik başvurularda bulunmak,
- Bu kanun kapsamındaki şiddetin sonlandırılmasına yönelik programlar hazırlamak ve uygulamak,

- Bakanlık bünyesinde kurulan çağrı merkezinin bu kanunun amacına uygun olarak yaygınlaştırılması ve yapılan müracaatların izlenmesini sağlamak ve şiddetin sonlandırılması için çalışan ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmaktır.

Şiddet mağduru kişilere yönelik hizmetler:

- Barınma yeri sağlanması,
- Geçici maddi yardım,
- Rehberlik ve danışmanlık hizmetleri,
- Hayati tehlikenin bulunması halinde geçici koruma altına alınmasının takibi ve izlenmesi,
- Kreş yardımı,
- Hukuki destek,
- Tıbbi destek,
- İstihdama yönelik destek,
- Çocuklar için burs,
- Eğitim-öğretim konusunda destek sağlamaktır.

Şiddet mağdurlarının bu hizmetlerden yararlanabilmeleri; kurumlar aracılığıyla, üçüncü kişinin ihbarı, şikayeti ya da kişisel başvuruları ile gerçekleştirilmektedir. Başvurular meslek elemanları tarafından güvenli bir ortamda ve özel görüşme gerçekleştirilerek değerlendirilmektedir. Değerlendirmeler sonucunda şartları doğrudan konukevine yerleşmeye uygun bulunanlar ve hayati tehlikesi olduğu tespit edilenler doğrudan konukevine yerleştirilmektedir. İlde konukevi bulunmaması/kapasitesinin yeterli olmaması veya kadının şartlarının doğrudan konukevine yerleşmeye uygun bulunmaması durumunda ise kadın İlk Kabul Birimine kabul edilerek uygun sosyal hizmet modeli belirlenmektedir.

Şiddet mağdurlarına yönelik sağlık kontrolü dışındaki tüm hizmetler merkezde verilmekte olup, şiddet mağdurları sağlık raporlarının alınması ve tedavileri sürecinde sağlık kuruluşlarından öncelikli olarak yararlandırılmaktadır. Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği'nin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında da korunan kişinin kimlik ve adres bilgilerinin gizlenmesi kararının bulunması halinde, sağlık hizmetlerinden yararlanırken başvurusunun gizli tutulması, sıra beklememesi, öncelikli ve en kısa zamanda işlemlerinin tamamlanması gerekliliği vurgulanmıştır.

Barınma yeri ihtiyacı olmayan kadınlara tedbir kararına uygun ve ihtiyacına yönelik olarak yönlendirme ve rehberlik çalışmaları yapılmaktadır.

Şiddet uygulayan/uygulama ihtimali bulunan kişilere yönelik hizmetler :

- Hakim kararıyla, kişi hakkında ayrıntılı sosyal araştırma raporu hazırlama,
- Karar makamlarının talebi halinde, tedbirin kişi üzerindeki etkilerine dair rapor hazırlama,
- Eğitim ve rehabilitasyon programlarına yönlendirme,

- Sağlık kuruluşunda muayene veya tedavi için yönlendirme,
- Meslek edindirme kurslarına yönlendirmediir.

SORU 2: Bulundukları il ve ilçelerin güvenliğinden sorumlu ve bunları çözmekle yetkili olan mülki idare amirlerinin kendilerine sığınan vatandaşlara "ölüm haktır, kaçış yok" şeklinde cevaplar vererek ölümlerine sebep olmaları dolayısıyla bir yaptırımınız olacak mıdır?

SORU 4:Adana'da vuku bulan olayda basına yansıyan görüntülerde kendisini yakma teşebbüsünde bulunan çaresiz vatandaşın yanında bulunan emniyet görevlilerinin profesyonelce davranmadıkları, hiçbir önlem almadıkları gözlemlenirken en ufak bir eylemde, biber gazı, cop, tazyikli su gibi caydırıcı her türlü güç kullanılırken kadına yönelik şiddet olaylarında devletin ilgili kurumları neden asli görevlerini yerine getirmemektedir?

SORU 5:Polisin gözleri önünde kendini yakan vatandaşın, savcıdan koruma istemesine rağmen verilmediği doğru mudur?

CEVAP 2-4-5: İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 25.02.2013 tarihli cevabi yazılarında; Adana 5. Aile Mahkemesince 6284 sayılı Yasa kapsamında hakkında 28/08/2012 tarihinden itibaren 3 ay süre ile tedbir kararı verilen Fatma ÇELİK'in, tedbir kararı hitamı yaptığı müracaatla yeniden tedbir kararı talebinde bulunduğu, anılan tedbir kararının verilmesinden önce adı geçenin kendisini yakmaya kalkıştığı olayla ilgili olarak güvenlik güçlerinin gerekli tedbirleri almış olduğu ve çağrılan ambulansın olay yerinde hazır bir şekilde bekletildiği, şahsın aniden kendisini yakma girişimi sırasında da olay yerindeki güvenlik güçlerinin derhal müdahalede bulunmuş olduğu ve şahsın seri şekilde ambulansla hastaneye sevkini sağlandığı bilgisi yer almaktadır.

Adalet Bakanlığının 15.05.2013 tarihli cevabi yazılarında; Adana Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta soru önermesine konu olan kişinin;

1-Şikayetçi olarak yaptığı başvurular üzerine 2012 yılında 10 ayrı soruşturma dosyası açıldığı; soruşturma dosyalarından 5'i hakkında iddianame düzenlenerek kamu davası açıldığı, diğer 5 dosya hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiği;

2-Müşteki ve davacı olarak bulunduğu Adana 2, 3, 4, 5 ve 6. Aile Mahkemeleri tarafından ve soruşturma dosyaları üzerinden lehine tedbir kararları verildiği bilgisi yer almaktadır.

6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun"un 8 inci maddesinin 1 inci fıkrasında tedbir kararının ilgilinin talebi, Bakanlık veya kolluk görevlileri ya da Cumhuriyet savcısının başvurusu üzerine verileceği, tedbir kararlarının en çabuk ve en kolay ulaşılabilecek yer hâkiminden, mülkî amirden ya da kolluk biriminden talep edilebileceği hükme bağlanmıştır. Kanun kapsamında verilen koruyucu ve önleyici kararlarının bilgisinin işlendiği Web Tabanlı Yazılım Modülünde mağdur için Adana 6. Aile

Mahkemesi tarafından koruma kararı alındığı görülmektedir.

SORU 3: Adana'da bir kadının kocasının uzaklaştırma almasına rağmen kendisine karşı şiddete devam etmesi neticesinde olayı polise, savcılığa ve ilgili diğer kurumlara bildirmesine rağmen hiçbir yardım alamadığı için kendisini yakmaya kalkışmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

CEVAP 3: 11.12.2012 tarihinde Adana'da gerçekleşen olayın ardından Adana Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün yaptığı sosyal inceleme sonucunda mağdurun sağlık durumu ve ihtiyaçları hakkında Sosyal İnceleme Raporu hazırlanmıştır. Raporda mağdurun kadın konukevinde kalmak istemediği, oğlunun evine dönmek istediği bildirilmiştir. 14.12.2012 tarihinde de Adana 6. Aile Mahkemesi tarafından mağdur için koruma kararı alınmıştır.

SORU 6: Şiddet gören kadınlardan polise, savcılığa, ilgili kurumlara başvurduğu halde koruma verilmediği için öldürülen kadın sayısı kaçtır? Koruma verilen kadın sayısı kaçtır? 2002-2012 yılları arasında aile içi şiddet artış oranı yıllar itibariyle nedir?

CEVAP 6: 31.07.2013 tarihi itibariyle, hayatî tehlikesinin bulunması hâlinde ilgilinin talebi üzerine veya resen geçici koruma altına alınan kişi sayısı 6009 olarak tespit edilmiştir.